

Parlamenti albizottsági ülés a Budapesti Fegyház és Börtönben

Az Országgyűlés alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottságának ellenőrző albizottsága a Budapesti Fegyház és Börtönben tartotta kihelyezett ülését 2010. november 18-án, melynek témája az előzetes letartóztatás elrendelésével és végrehajtásával kapcsolatos jogi szabályozás és a gyakorlati tapasztalatok áttekintése volt. A dr. Bárándy Gergely elnökletével lezajlott ülésen a büntetés-végrehajtási szervezetet dr. Kökényesi Antal bv. altábornagy, országos parancsnok képviselte, aki - első előadóként - tájékoztatót tartott a büntetés-végrehajtás helyzetéről.

A bizottság felkérése alapján előadások hangzottak el a Fővárosi Bíróság, a Legfőbb Ügyészség, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, a Magyar Ügyvédi Kamara, az Allampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának Hivatala, a Magyar Kriminológiai Társaság és a Magyar Helsinki Bizottság képviselői részéről, majd a megjelentek megvitatták az előzetes letartóztatással kapcsolatban felmerült kérdéseket. Az albizottsági ülésen részt vevők abban állapodtak meg, hogy napirenden tartják a kérdés tárgyalását. (A négyórás bizottsági ülés tartalmából e rövid tudósításban csak az előadók egy-egy gondolatát tudjuk felvillantani.)

Dr. Csák Zsolt, a Fővárosi Bíróság tanácselnöke az előzetes elrendeléséről döntő ügynevezett nyomozási bíró "problémás" szerepére hívta fel a figyelmet. Arra mutatott rá, hogy ezek a bírák kizárólag az eléjük tett nyomozati anyagok alapján, indítványra hozhatnak döntést, mást nem értékelhetnek, mérlegelhetnek. Mint fogalmazott, ebből a szempontból „a bíró jobban meg van bilincselve, mint a terhelt”. Jelezte: a másodfokú döntésig a védő már bizonyítékokat tárhat elő, ezért hozhatnak az elsőfokúhoz képest eltérő határozatot.

Dr. Vókó György, a Legfőbb Ügyészség osztályvezetője hangsúlyozta, hogy a magyarországi előzetes letartóztatottak aránya (az összes fogvatartott 30%-a) nemzetközi viszonylatban nem tekinthető magasnak. Kiemelte, hogy az előzetes letartóztatásban lévő terhelt eljárási jogainak gyakorlásában nem korlátozható. Az ügyész rendszeresen köteles ellenőrizni, hogy biztosítják-e az eljárási jogok gyakorlását.

Dr. Répássy Róbert, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium államtitkára szerint indokolt lenne az előzetes letartóztatás jelenlegi szabályozásának módosítása. Példaként említette, hogy gyakrabban kellene az előzetes letartóztatás fenntartásának indokoltságát megvizsgálni, az a tapasztalat ugyanis, hogy a nyomozás határidejét és időszerűségét lazábban kezelik, ha az előzetes letartóztatás meghosszabbítását a bíróság elrendeli. Arról is beszélt, hogy a nyomozás elégtelenségének „lehetnek és legyenek” olyan következményei, amelyek az előzetes letartóztatás megszüntetését eredményezik.

Dr. Bánáti János, a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke - többek között - az előzetes fogvatartásról hozott bírói döntések lehetséges következményeiről számolt be: ha például egy cég ügyvezetőjét helyezik előzetesbe, akkor emiatt akár az ott dolgozó munkavállalók és a családjaik kerülhetnek bajba, vagy akár az ut-

cára. Érthetetlennek tartotta, hogy miért tartják fogva az előzetes letartóztatásba helyezetteket, hiszen a modern nyomkövető rendszerek – amelyekkel ellenőrizni lehet, hogy az érintett elhagyja-e a házát – beszerzése olcsóbb lenne, mint a börtönök fenntartása. Szerinte ez a nyomásgyakorlás része, így próbálják „vallo-mástételre serkenteni” a gyanúsítottakat.

Az ombudsmani hivatal képviselője, **dr. Fogarassy Edit** arról beszélt, hogy a fiatalok előzetes letartóztatottak esetében biztosítani kell az alkotmányos jogukat. Arra mutatott rá, hogy inkább javítóintézetbe kellene helyezni őket, mert ott kevesebb veszély fenyegeti őket, mint a büntetés-végrehajtási intézetekben.

Dr. Bócz Endre szerint elgondolkodtató, hogy az előzetes letartóztatásban lévőek 60 százalékát rögtön az ítélelhirdetés után szabadon engedik. Az Magyar Kriminológiai Társaság szakértője szerint ez arra utal, hogy ezek a fogvatartottak sokkal többet ülnek, mint amennyire ítélték őket, illetve, ha utólag töltenék le a büntetésüket, akkor jó magaviselettel hamarabb is szabadulhatnának.

Dr. Tóth Balázs, a Magyar Helsinki Bizottság börtön- és fogdamegfigyelő programjának vezetője előadásban – egyebek mellett – utalt arra, hogy az előzetesen letartóztatottak Magyarországon ma sok esetben lényegesen rosszabb körülmények között vannak, mint a fegyház fokozatú elítéltek.

A résztvevők az előadások után kialakult vitát, illetve az ülés lezárását követően tájékoztak a fogvatartás körülményeiről, megtekintették az intézet „A” objektumának fogvatartottak elhelyezésére szolgáló körletrészét, valamint a Kisfogház Emlékhelyet.

A szerk.